

УДК 339.74

**ВАЛЮТНІ ДИСБАЛАНСИ ЯК ПЕРЕДУМОВА ПОШИРЕННЯ
ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИХ КРИЗ**

Світлана Лукашенко

*Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України,
вул.Леонтовича, 5, м. Київ, 01030 Україна, тел. (044) 522-29-87
e-mail:svpesp@mail.ru*

Розглянуто причини виникнення глобальних дисбалансів у світовій економіці та визначено передумови поширення валютно-фінансових криз.

Ключові слова: глобальні дисбаланси, валютна криза, світова економіка.

Останніми роками у світовій науковій і аналітичній літературі з проблем міжнародних фінансів та макроекономічного розвитку приділяють значну увагу проблемі глобальних дисбалансів у світовій економіці.

Термін “глобальні дисбаланси” позначає сукупність дефіцитів та профіцитів рахунку поточних операцій, які накопичувалися в світовій економіці з кінця 1990-х років¹. Напередодні останньої кризи у США і групі європейських країн (Сполучене Королівство, Південна Європа, включаючи Грецію, Іспанію, Італію і Португалію, а також Центральна і Східна Європа) виникли значні дефіцити рахунку поточних операцій, а в інших країнах – профіцити (зокрема, в Китаї, Японії, інших країнах Східної Азії, Німеччині та країнах-експортерах нафти).

Висували різні пояснення цього наростання дисбалансів. Деякі автори насамперед виокремлюють чинники макроекономічної політики: “надлишок глобальних заощаджень” у результаті скорочення інвестицій і різкого збільшення заощаджень країнами Азії після азіатської кризи; підвищення рівня бюджетного дефіциту США і скорочення заощаджень населення в США; модель розвитку країн Азії з ринком, що формується, на основі експорту, що спирається на занижені обмінні курси і накопичення резервів.

Інші пояснення пов’язані з довгостроковими структурними чинниками. Зокрема, привабливість фінансових активів США, зважаючи на уявлення про їхню високу ліквідність і розвинену систему захисту інвесторів, породжувала стійкий попит на ці активи.

¹ Перспективы развития мировой экономики. Кризис и подъем [Электронный ресурс] / Международный валютный фонд, апрель 2009. – 250 с. – Режим доступа : <http://www.imf.org/external/russian/pubs/ft/weo/2009/01/pdf/text.pdf>.

Структурні зміни в світовій економіці підсилюють необхідність моніторингу глобальних переміщень капіталу. Стандартна неокласична теорія припускає, що транснаціональний рух капіталу спричинений різницями відсоткових ставок у різних країнах. У свою чергу, ці різниці при порівнянні країн, що розвиваються, і розвинених країн завжди позитивні (у країнах, що розвиваються, вищі), що теоретично впливало з того факту, що в країнах, що розвиваються, співвідношення капіталу і праці нижче, а, відповідно, продуктивність капіталу вища. Реальні сальдо глобальних потоків капіталу протягом тривалого періоду часу підтверджували ці теоретичні викладення статистикою.

Проте з 1999 р. в світі спостерігається принципово нове явище: валові національні заощадження 142-х країн, що розвиваються, починають перевищувати обсяг інвестицій у цих країнах, причому різниця між заощадженнями та інвестиціями поступово збільшувалася. Аналогічно цьому, виник і зростає профіцит балансу поточних рахунків цих країн². Це означає, що протягом останнього десятиліття розвинені країни перерозподіляють на свою користь заощадження країн, що розвиваються. Чимало країн, що розвиваються, накопичує величезні суми валютних резервів, які реінвестуються переважно в цінні папери. Головним чином глобальні потоки заощаджень слідуєть у напрямі найбільшої і найбагатшої промислово розвиненої країни – Сполучених Штатів та їхніх державних облігацій. Перетікання капіталу з країн, що розвиваються, в розвинені країни не зумовлює до підвищення надійності інвестицій, а, навпаки, має зворотний ефект зниження їхньої надійності, що переконливо продемонструвала іпотечна криза 2007 року в США.

Головною причиною багатьох фінансових криз – у Кореї, Таїланді, Індонезії, Аргентині, Уругваї та Еквадорі – був не власне дисбаланс потоків (наприклад, дефіцит державного або приватного сектора), а раптова втрата довіри інвесторів, що вплинула на ціни фінансових активів, або валютна криза, яка зумовила до різкого скорочення чистої вартості активів, оскільки виражений в іноземній валюті борг зріс на фоні одночасних збитків по активах. Приватні і державні структури достатньо стійко переносять тиск з боку бюджетного дефіциту, навіть якщо він спостерігається протягом декількох років, оскільки дисбаланси потоків, такі як дефіцит, можна порівняно швидко скоригувати за наявності політичної волі. Проте для корекції дисбалансу запасів може знадобитися ціле десятиліття³.

МВФ організував і провів двосторонні та багатосторонні консультації з питань глобальних дисбалансів з компетентними особами провідних економік світу – США, Єврозони, Китаю, Японії, Саудівської Аравії, – за підсумками яких сторони, що брали участь, ухвалили план дій, націлений на виправлення

² Финансовая архитектура посткризисного мира: эффективность решений. Исследование Института посткризисного мира, 2009 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.postcrisisworld.org/files/book_full.pdf.

³ Боб Траа. Чистая стоимость государственных активов [Электронный ресурс] / Траа Боб, Караре Алина // Финансы & развитие. – 2007. – Июнь. – С. 46–49. Режим доступа : <http://www.imf.org>.

вказаних порушень. Країна нетто-боржник (США) повинна скоротити дефіцит держбюджету споживання і наростити національні заощадження, а країни нетто-кредитори повинні стимулювати сукупний попит, підвищити споживання і скоротити заощадження. Причому для корекції платіжних балансів необхідно використати маніпулювання валютним курсом (це стосується Китаю, який стримує зміцнення юаня). Останній захід є суперечливим: зростання курсу юаня до долара може викликати обвал основної світової валюти. Проте ініціатива МВФ з проведення багатосторонніх консультацій приречена в довгостроковому періоді на провал, оскільки прийнятий п'ятьма світовими учасниками план є засобом оперативного реагування на фундаментальні проблеми доларової валютної системи, а не стратегічного їхнього вирішення⁴.

Усі ці наміри і заходи не торкаються головного – міжнародної валютної системи. Платіжні дисбаланси – це лише окремий аспект. За ними стоїть недосконалість валютної системи з часів золотого стандарту, адже помилки експериментів світової спільноти з валютними курсами під час еволюції міжнародної валютної системи швидше підсумовували, ніж вирішували.

Для багатьох країн, що розвиваються, і країн з перехідною економікою результати валютної лібералізації кінця минулого століття виявилися доволі неоднозначними. Вважали, що валютна лібералізація сприятиме інтеграції в світову економіку і зростанню конкурентоспроможності. На практиці ж відміна валютних обмежень часто випадала з макроекономічного контексту і її темпи не відповідали темпам формування механізмів та інститутів ринку. Як наслідок, було створене підґрунтя для доларизації, відтоку інвестиційних ресурсів, безладного руху спекулятивних капіталів⁵.

Фінансові потрясіння і кризи стали майже природним супутником лібералізованої системи. Країнам Латинської Америки, Східної Європи і навіть Азії з ринком, що формується, довелося зіштовхнутися з колосальними фінансовими проблемами після того, як у них утворилися високі і/або стійкі дефіцити по поточних операціях. У результаті криза і пов'язані з нею політичні заходи щодо боротьби з відтоком капіталу були драматичними для реальної економіки цих країн, їхнього населення і політики.

Валютна криза, або, як її ще називають, криза зовнішньоторговельного балансу, виникає, коли вартість внутрішньої валюти різко змінюється. Такі ситуації можуть бути як результатом волюнтаристських дій урядів, так і наслідками спекулятивних атак. Коли починається активний продаж валютних активів іноземними (відплив капіталу) і внутрішніми інвесторами, курс починає зазнавати тиску. Така ситуація посилюється, якщо в країні прийнято систему

⁴ Платонова И. Н. Перестройка мировой валютной системы и позиция России / И. Н. Платонова, А. Г. Наговицин, В. М. Коротченя. – М. : ЛИБРОКОМ, 2009. – 240 с.

⁵ Буторина О. В. Международная финансовая система: конец единовластия / О. В. Буторина // Россия в глобальной политике, 2003. – № 4 [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.globalaffairs.ru/number/n_2115.

фіксованого курсу: державі доводиться вибирати між витратою значного об'єму резервів на підтримку курсу і різкою зміною курсу валюти для послаблення тиску. У результаті часто вартість валюти різко змінюється, що зумовлює до наслідків як для реального, так і для фінансового секторів. Погіршення стану платіжного балансу країни слугує однією з основних причин валютних криз. Дефіцит платіжного балансу країни (тобто негативне сальдо платіжного балансу) засвідчує нездатність економіки заробляти достатньо іноземної валюти для задоволення потреб усіх суб'єктів економіки. Постійний дефіцит іноземної валюти в країні з перехідною економікою і негнучким обмінним курсом часто спричиняє різке падіння курсу національної валюти – відбувається валютна криза, або криза платіжного балансу. Зниження курсу внутрішньої валюти може спричинити банкрутство фірм, пов'язаних з міжнародною діяльністю. Ці проблеми загострюють проблеми помилкового вибору і морального ризику, внаслідок чого знижуються об'єми кредитування і спостерігається спад економічної активності. Все це створює передумови для початку фінансової кризи.

Міжнародну фінансову кризу можна визначити як глибокий розлад кредитно-фінансових систем у низці країн, що зумовлює до різких диспропорцій у міжнародних валютно-кредитних системах⁶.

Фінансова криза зазвичай тією чи іншою мірою одночасно охоплює різні сфери світової фінансової системи. Центром фінансових криз є грошовий капітал, а безпосередньою сферою прояву – кредитні установи і державні фінанси.

Фінансова криза відзначається такими явищами, як: обвальне падіння валютних курсів; різке підвищення відсоткових ставок; вилучення банками в масовому порядку своїх депозитів в інших кредитних установах, обмеження і припинення видачі готівки з рахунків (банківська криза); руйнування нормальної системи розрахунків між компаніями за допомогою фінансових інструментів (розрахункова криза); криза грошового обороту; боргова криза.

Фінансові кризи були відображенням нестабільності світового економічного розвитку, його ієрархічності, а також структурних диспропорцій у сфері мобілізації та розміщення капіталів, управління валютними резервами в кризових країнах. Вони проілюстрували, що найважливішою причиною виникнення фінансових криз було масоване залучення іноземного позикового капіталу, передусім у короткостроковій формі. Відношення короткострокової заборгованості до загальної зовнішньої заборгованості перед кризою у кризових країн, що розвиваються, було вдвічі вище, ніж у країн, що не потрапили в кризову ситуацію.

Накопичення короткострокової заборгованості і значної частини пасивів, забезпечених або індексованих в іноземній валюті, послаблювало стійкість національних грошово-кредитних систем. Великі зовнішні дисбаланси (негативне сальдо платежів, великі платежі по відсотках, висока частка

⁶ Ломакин В. К. Мировая экономика : учебник [для вузов] / В. К. Ломакин – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 735 с.

короткострокової заборгованості, переважання зовнішніх пасивів над активами тощо) роблять господарство дуже чутливим до зовнішніх змін, включаючи зміни в циклічному розвитку розвинених країн, постійні зміни на міжнародних фінансових ринках і в структурах обмінних курсів провідних валют.

Швидкі темпи лібералізації у всіх країнах, що розвиваються, спричинили збільшення їхнього торгового дефіциту, труднощі з розрахунками і залежність від припливу капіталу. Оскільки у відкритій економіці з гнучкими валютними курсами відсоткова ставка і валютний курс не можна використовувати як незалежні політичні інструменти, зусилля щодо залучення капіталу спровокували спіраль зростання відсоткових ставок і підвищення валютного курсу. Це негативно позначилося на динаміці торгівлі і стало одним з чинників зростаючого припливу спекулятивного капіталу. У багатьох країнах, що розвиваються, здорожчання вартості капіталу стримувало накопичення, а втрата конкурентоспроможності зумовила до зниження реальних заробітків. Одночасно приваблений високими відсотковими ставками приплив капіталу спровокував зростання кредиту, споживчий бум і спекулятивні “бульбашки”, які через відсутність необхідних інститутів фінансового регулювання і нагляду стали джерелом фінансової нестабільності і кризи.

Безліч чинників визначають виникнення і розвиток фінансових криз. Зазвичай умовою фінансових криз є порушення, неблагополуччя в співвідношенні різних видів активів у певних ланках фінансової системи. Втеча капіталу з країни зумовлює до збільшення попиту на іноземну валюту. Навіть високий рівень валютних резервів може виявитися нездатним задовольняти наростаючий попит. Широке використання інформаційних технологій зумовило до того, що кризи на національних фінансових ринках швидко набувають міжнародного характеру.

Останніми десятиліттями на внутрішні передумови фінансових криз накладаються зовнішні, пов'язані з величезними потоками капіталу, що перетинають кордони та здатні підірвати фінансове положення країни у зв'язку з послабленням державного регулювання. Глобалізація руху капіталу, розвиток офшорних операцій, зниження регулюючої ролі держави збільшили можливості здійснення винятково спекулятивних дій у світовій фінансовій системі.

Безпосередні причини криз пов'язані з виникненням раптового платіжного дисбалансу. Він, у свою чергу, пов'язаний: з одного боку, з впливом чи зменшенням припливу капіталу внаслідок падіння довіри іноземних або національних інвесторів (кредиторів) до економічних суб'єктів у країні (банків, держави або компаній); з іншого боку – з неможливістю швидко усунути дефіцит поточного рахунку (передусім внаслідок торгового балансу) за існуючого валютного курсу⁷.

⁷ Чугаєв О. А. Валютні кризи на межі XX – XXI століть : монографія / О. А. Чугаєв. – К. : МП Леся, 2007. – 416 с.

Опосередковані причини підвищують загальну вразливість до виникнення криз у фінансовій сфері. До них належить широке коло явищ, пов'язаних з дією чинників торгового балансу, припливу капіталу, зовнішніми зобов'язаннями та актами, пропозицією грошей, чинниками стійкості банківської системи, державних фінансів, реального сектора економіки, ринку акцій та окремо політичними чинниками.

Значну роль у виникненні валютної кризи відіграють чинники торгового балансу, приплив капіталу, зовнішній борг, недостатні золотовалютні резерви, пропозиція грошей, чинники стійкості банківської системи, чинники державних фінансів, реальний сектор економіки, чинники ринку акцій, політичні чинники тощо.

Погіршення глобальних дисбалансів 2000 р. і згодом слугувало фоном для фінансової кризи. Підвищення ролі країн з ринком, що формується (Китаю, Індії та Східної Європи), на початку 1990-х років і прискорення їхньої інтеграції у світову економіку в 2000-ні роки зумовило до зростання глобальних дисбалансів і збільшення удвічі чисельності світової робочої сили до 3 млрд⁸. Коли Китай приєднався до Світової організації торгівлі, а східноєвропейські країни вступили в Європейський Союз, нижчі витрати на робочу силу в цих країнах зумовили до зростання їхнього експорту і спричинили дефляційний вплив на решту світу. Однак це також зумовило до зростання цін на біржові товари, зокрема, на нафту, що спричинило збільшення профіцитів на Близькому Сході.

Світова фінансова криза і спад у світовій економіці зумовили до коректування глобальних диспропорцій у платіжних балансах з поточних операцій – різкого скорочення імпорту в країнах з дефіцитом (насамперед у Сполучених Штатах) і значного зменшення доходів від експорту в країнах з позитивним сальдо. Проте за виходу з фінансової кризи глобальні диспропорції можуть знов збільшитися. У більшості країн з активними балансами з поточних операцій, передусім у країнах Азії, що розвиваються, економічне зростання значною мірою базується на експорті і високій частці заощаджень, що зумовлює до відносно слабкого внутрішнього попиту і великого накопичення валютних резервів. У провідних країнах з дефіцитом платіжного балансу (зокрема, в Сполучених Штатах) частка приватних заощаджень збільшилася, оскільки споживачі стали обережніші, хоч не настільки, щоб компенсувати бюджетний дефіцит і запобігти зростанню державної заборгованості. З цієї причини очікується подальше збільшення дефіциту платіжного балансу з поточних операцій. Об'єм зовнішнього боргу Сполучених Штатів значно збільшився і досяг 4,7 трильйона доларів 2010 р. Отже, у перспективі очікується тиск на валютний курс долара у бік пониження. Курс долара знижувався, починаючи з 2002 року, проте підвищився з другої половини 2008 року до кінця першого кварталу 2009 року. Це різке зміцнення долара спричинене насамперед прагненням інвесторів забезпечити свої активи, оскільки світова фінансова криза підсилила прагнення уникнути ризиків і зумовила до масованого переводу

⁸ *Линда Юэ*. Более сильный Китай [Электронный ресурс] / Юэ Линда // Финансы и развитие. – 2010. – Июнь. – С. 8–11. – Режим доступа : <http://www.imf.org>.

фінансових активів у боргові зобов'язання казначейства США. Проте з березня 2009 р., в результаті стабілізації ситуації на світових ринках капіталу, девальвація долара відновилася. Це уповільнило процес накопичення заборгованості провідними фінансовими інститутами і зростання вкладень у доларові активи, які вважали менш ризикованими. Водночас зросли побоювання інвесторів з приводу збільшення бюджетного дефіциту Сполучених Штатів і погіршення балансу міжнародних активів та зобов'язань. Якби це зумовило до поступової девальвації долара, то це могло б стати однією зі складових впорядкованого відновлення збалансованості світової економіки. Проте, найімовірніше, таке коректування не буде поступовим, і підрив довіри до головної резервної валюти світу може спричинити значні коливання валютних курсів, що, відповідно, може перерости в “жорстку посадку” – різке падіння курсу долара⁹.

Збереження існуючої конфігурації вестиме до подальшого накопичення суперечностей, до підриву фундаментально обумовлених чинників світового економічного розвитку, і, зрештою, до можливого вирішення зазначених протиріч в украй гострій кризовій формі.

Небезпека для світової фінансової системи і світової економіки полягає в тому, що значно знецінений долар і безконтрольна емісія державного боргу США рано чи пізно підірвуть довіру міжнародних інвесторів до облігацій Казначейства, а згодом – і до долара як резервної валюти та, можливо, до американських фінансових інститутів загалом. Подальше наростання дисбалансів означає економічно неприйнятне накопичення зовнішніх вимог до країн, що мають дефіцит, насамперед США, і з часом виникне необхідність врегулювати ці вимоги за допомогою значного зниження курсу долара, яке, можливо, носитиме неврегульований характер.

Відсутність загально визнаних резервної валюти і безризикового інструменту значно понизить довіру міжнародних інвесторів, а, отже, і перетікання капіталу в світовій економіці, що істотно уповільнить глобальне економічне зростання.

Світовий валютний ринок сьогодні увійшов до фази підвищеної нестійкості, яка проявляється в різких і несподіваних коливаннях курсів основних валют. Обмінні курси основних валют були дуже нестабільні протягом 2010 року, і ескаляція напруженості швидко розповсюдилася на інші валюти. Нездатність підтримувати стабільність обмінних курсів між трьома основними міжнародними резервними валютами негативно позначилася також і на валютах країн з ринковою економікою, що формується. Різке збільшення припливу капіталу в економіки, що розвиваються, внаслідок розширення грошової маси у розвинених країнах та переформовування портфеля міжнародних інвесторів, а також послаблення курсу долара, створило тиск у бік підвищення обмінних

⁹ Мировое экономическое положение и перспективы на 2010 год. Резюме [Электронный ресурс] / Организация Объединенных Наций, 2009. – 16 с. – Режим доступа : <http://www.un.org/ru/development/surveys/docs/wesp2010.pdf>.

курсів у деяких країнах з ринковою економікою, що формується. Країни, що розвиваються, відреагували на це втручанням на валютних ринках і/або введенням контролю за рухом капіталу, щоб уникнути підвищення курсів валют, втрати конкурентоспроможності та утворення фінансових “бульбашок”.

Нестабільність валют і відчуття, що валютні курси відхиляються від рівноважного рівня, може стати частиною торговельного конфлікту, який цілком може вилитися в хвилю протекціоністських заходів по всьому світу, знов створюючи ризик припинення зростання світової економіки і дестабілізації фінансових ринків¹⁰.

На глобальному рівні вже визнали наявність існуючих суперечностей і необхідність їхнього вирішення, проте кроки у цьому напрямі поки що незначні і недостатні для запобігання розвитку найбільш кризових варіантів вирішення вказаних протиріч. На теперішній момент короткострокова політика пов'язана з деякою консервацією старої моделі, хоча зрозуміло, що в ідеалі ситуація повинна розвиватися у бік структурної перебудови існуючої системи та переходу до інших моделей. Необхідно, щоб усунення глобальних диспропорцій було результатом відповідальних багатосторонніх зусиль, а не тиску на країни, що розвиваються. Ретельно скоординована міжнародна макроекономічна стратегія багато в чому підвищила б можливості бідніших країн закріпити недавнє покращення їхньої динаміки зростання. Без такого підходу країнам, що розвиваються, доведеться захищати свої стратегічно вигідні конкурентні позиції та, як і раніше, використовувати сприятливу валютну кон'юнктуру для нарощування інвестицій і зниження своєї іноземної заборгованості.

Отже, в світовій економіці сформувалася складна система, заснована на небезпечних дисбалансах, яка загрожує спричинити до безпрецедентних криз, зокрема політичних. Збереження існуючої конфігурації зумовлюватиме до подальшого накопичення суперечностей, до підриву фундаментально обумовлених чинників світового економічного розвитку і, зрештою, до вирішення зазначених протиріч в край гострій кризовій формі. Очевидно, що без реформи світового фінансового та валютного ринку неможливо ліквідувати існуючі дисбаланси у світовій економіці і в такий спосіб остаточно подолати нинішню фінансово-економічну кризу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Боб Траа*. Чистая стоимость государственных активов [Электронный ресурс] / Траа Боб, Караре Алина // *Финансы & развитие*. – 2007. – Июнь. – С. 46–49. – Режим доступа : <http://www.imf.org>.
2. *Буторина О. В.* Международная финансовая система: конец единовластию / О. В. Буторина [Электронный ресурс] // *Россия в глобальной*

¹⁰ Мировое экономическое положение и перспективы в 2011 году. Резюме [Электронный ресурс] / Организация Объединенных Наций, 2010. – 13 с. – Режим доступа : http://www.un.org/en/development/desa/policy/wesp/wesp_current/2011wesp-es_ru.pdf.

политике, 2003. – № 4 – Режим доступа : http://www.globalaffairs.ru/number/n_2115.

3. Линда Юэ. Более сильный Китай [Электронный ресурс] / Юэ Линда // Финансы и развитие. – 2010. – Июнь. – С. 8–11. Режим доступа : <http://www.imf.org>.

4. Ломакин В. К. Мировая экономика : учебник [для вузов] / В. К. Ломакин. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2007. – 735 с.

5. Мировое экономическое положение и перспективы на 2010 год. Резюме [Электронный ресурс] / Организация Объединенных Наций, 2009. – 16 с. – Режим доступа : <http://www.un.org/ru/development/surveys/docs/wesp2010.pdf>.

6. Мировое экономическое положение и перспективы в 2011 году. Резюме [Электронный ресурс] / Организация Объединенных Наций, 2010. – 13 с. Режим доступа : http://www.un.org/en/development/desa/policy/wesp/wesp_current/2011wesp_es_ru.pdf.

7. Перспективы развития мировой экономики. Кризис и подъем. [Электронный ресурс] /Международный Валютный Фонд, апрель 2009. – 250 с. Режим доступа : <http://www.imf.org/external/russian/pubs/ft/weo/2009/01/pdf/texttr.pdf>.

8. Платонова И. Н. Перестройка мировой валютной системы и позиция России / И. Н. Платонова, А. Г. Наговицин, В. М. Коротченя. – М. : ЛИБРОКОМ, 2009. – 240 с.

9. Финансовая архитектура посткризисного мира: эффективность решений. Исследование Института посткризисного мира, 2009 г. [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.postcrisisworld.org/files/book_full.pdf.

10. Чугаев О. А. Валютні кризи на межі ХХ – ХХІ століть : монографія / О. А. Чугаєв. – К. : МП Леся, 2007. – 416 с.

Стаття надійшла до редколегії 25.02.2011

Прийнята до друку 05.04.2011

CURRENCY DISBALANCE AS THE PRECONDITION OF THE SPREAD OF CURRENCY AND FINANCIAL CRISES

Svetlana Lukashenko

*Institute of world economy and international relations of the
National Academy of Sciences of Ukraine,
St. Leontovicha, 5, Kiev 01030, Ukraine, tel. (044) 522-29-87,
e-mail: svpesp@mail.ru*

In the article are analysed the causes of global imbalances in the world economy and defined preconditions of the spread of currency and financial crises.

Key words: global imbalances, currency crisis, world economy.

ВАЛЮТНЫЕ ДИСБАЛАНСЫ КАК ПРЕДПОСЫЛКА РАСПРОСТРАНЕНИЯ ВАЛЮТНО-ФИНАНСОВЫХ КРИЗИСОВ

Светлана Лукашенко

*Институт мировой экономики и международных отношений НАН Украины,
ул. Леонтовича, 5, г. Киев 01030, Украина, тел. (044) 522-29-87,
e-mail: svpesp@mail.ru*

Проанализированы причины возникновения глобальных дисбалансов в мировой экономике и определены предпосылки распространения валютно-финансовых кризисов.

Ключевые слова: глобальные дисбалансы, валютный кризис, мировая экономика.